

Гъурметлу районгъли-яр! Гатфар, зегъмет, инсан-рин садвал, ислягъвал, гуьзел тебиатдал ял ягъун лишанла-мишзавай 1-Майдин сувар кез-риклин сидкьидай мубаракрай! Кез чандин сагъвал, хизанра гъурмет, риклин динжвал, бе-рекат артух хъурай!

«Ахцегъ район» МР-дин кьил А.К.Н.Палчаев
Депутатрин райсо-браниедин председатель М.А.Алисултанов

ЩИШИ ДУЪНЪЯ

Ахтынская районная общественно-политическая газета

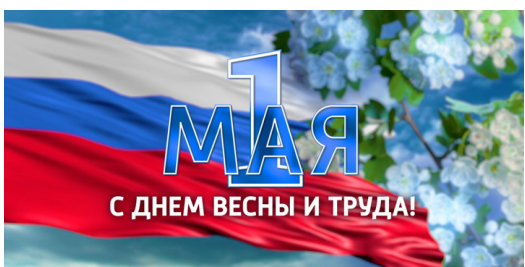
“НОВЫЙ МИР”

1928-йисалай акъатзава. №18 (8986) арбе, 30-апрель, 2025-йис.

Къимет 10 манат

12+

1 - Май гыхьтин сувар я?

Россияда и Югъ зегъметчийрин агалкъу-нар кьейд авунихъ, абурун баришугъвилихъ, гъагъли гатфарин хуш тебиатдал серенже-мар тешкилунихъ галаз алакълу ийизва. Чи уьлкведа 1992-йисалай инихъ и сувариз Гатфарин ва Зегъметдин сувар лугъзва. Къе Россияда 1-Май – им экуь, ислягъ, гатфарин шадвилеринни ял ягъунин югъ яз, ада зегъ-метдиз авай гъурмет, инсанар ислягъвилин, гъахълувилин ва баришугъвилин фикиррал сад авун лишанламишзава.

Виликдай, Совекрин девирда, адаз халк-барин арадин зегъметчийрин баришугъвилин Югъ лугъзвай ва ам уьлкведин килин сува-рикой сад тир. Сувар вичин дувулралди XIX асирдин эхирдиз физва. А члавуз, 1886-йисуз, Чикагода ва Америкадин маса шегьерра фя-лейрин массовый забастовкаяр киле фена. Абурухъ муьжуьд сятдин кваллахдай югъ кардик кутунин истемишун авай. И вакъияяр рикел хуьн яз, 1889-йисуз Къвед лагъай Ин-тернационалдин учредительный конгрессдал 1-Май халкбарин арадин зегъметчийрин бари-шугъвилин Югъ яз – фялейрин ихтиярар патал женгин Югъ яз малумарун кьетйнай.

Россиядин империяда 1-Майдин де-монстрацияр гьеле инкйлабдилаи вилик, 1891-йисуз, Петербургда, ахпа маса шегьерра киле фена. Сифте абур репрессийрин къур-хулувилик чинебадаказ тухузвай. Фялеяр тамара кватI жез, абуру агитациядин текстер келзавай ва кваллахдин залан шартларин аксина чпин наразивилер малумарзавай. 1917-йисан инкйлабдилаи ва большевикар гъукумдиз атайдалай къулухъ 1-Майдин сувар цийи дуьньядин, барабарвилин ва со-циализмдин идеалрин лишан яз кьейдзава, ва ада уьлкведин суварин календарда килин чка къуна.

Гъа икI, къе гзаф россиявийр патал и Югъ гатфаринхъ, ял ягълунихъ, хсан гъавайрихъ ва хизанвилер гуьруьшрихъ галаз алакълу я. Дуьз лагъайтIа, зегъметчийрин адетриз ийизвай гъурмет ва суварин лишанар гъа виликдай хьиз хуьзва.

Артух хъанва

2024-йисуз Дагъустанда интернет алиш-веришдин къадар 12 процентдин артух хъан-ва. Идакай РД-дин промышленностдин ва алишверишдин министр Низам Халилован гафарал асалу яз, «Дагъустандин экономика» телеграмканалди хабар гузва.

Адан гафаралди, 2023-йисуз и рекъем 28 миллиард манатдикий ибарат тир, 2024-йисуз лагъайтIа, и рекъем 31,3 миллиард манатдал къван хкаж хъана.

Алай вахтунда республикада 1400-далай гзаф маркетплейсин пунктар кардик ква. Алатай 2024-йисав гекъигаила, им 3,5 се-ферда гзаф я.

«ИГИТРИН ВАХТА» – КАРДИК!

Рикелай тефидай гуьруьш!

Дашдемир ШЕРИФАЛИЕВ

Чехи Гъалибвили 80 йисан юбилейдин ва Ватан хуьзвайбурун йисан мяре-катрин сергъятраваз Дагъустанда «Игитрин вахта» кардик ква. Вироссиядин ватанпересвили и акциядин лишандик кваз РФ-дин Игитар чкайрал жегилрихъ галаз гуьруьшмиш жезва. Абуру чпин хуси чешнедалди ва ватанпересвили таъ-сирлу суьгъбетралди акъалтзавай несил тербияламишзава. И мурад-метлебалди РД-дин Кьил Сергей Меликован теклиф яз, республикадиз патарай РФ-дин 11 Игит-хтана. Къейдин, Дагъустандай Советрин Союздин 66 Игит акъатна. Дяедин махсус операциядини цийи Игитар гузва: гьелелиг 13 дагъустанви (абурукай 6 даз и тIвар, гъайиф хь, кьейидалай къулухъ гана)!

ИкI, 26-апрелдиз РФ-дин Игитар – Абубакар Костоевни Темирлан Абуталимов ва абурухъ галаз РД-дин милли политикадинни диндин крарин рекъай Министерствонин векил яз атанвай Заур Уружев Ахцегъ райондин культурадин Кваллин залда райцентрадин школайрин чIехи классра келзавай же-гилрихъ ва волонтеррихъ галаз гуьруь-шмиш хъана. Мярекатда гъагI райондин килин заместитель Роберт Гъамзаева, райондин общественный палатадин пред-седатель Шемсидин Арухова, района «Память гор» фондунин председатель Радик Вагъабова, райондин килин куь-мекчи Али Исмаилова, ветеранрин Со-ветдин председатель Нажмудин Гудаева, «Женгинин стхавал» чкадин тешкилатдин председатель Руслан Сулейманова ва СМИ дин векилри иштиркна. Асул гьисабдай, суал-жавабдин къайдада киле феи мя-рекатдин тамадавал райондин культурадин Управлениедин начальникдин заместитель Сулейман Сулеманова авуна.

Мугъманар тебрикунин гаф рахуналди, мярекат Роберт Гъамзаева ачухна ва абур мукъувай танишарун патал микрофондихъ РФ-дин Игитриз теклифна.

Абубакар Костоев: – Гъурметлу жегилар, са вахтунда зунни куьн хътин адетдин школьник тир. Клан хъайитIа, кве-вайни игит, министр ва я са маса чIехи кас жеда. Дуьз рехъ хъяна, къаст эцигуналди зегъмет чIугуртIа, шаксуз, куьн куь му-раддив агакъда, –башламишна ада вичин

суьгъбет. Залдай атай суалдиз жаваб яз ада вичин суьгъбет давамарна.

– Игитвилин тIвар заз 2013-йисуз Ин-гушетиядин Сунжеский райондин МВД-да старший участковый виле къуллугъзавайла, террорист-смертник къуна зарарсуз авунин операциядай гана. Куьрелди кар икI хъана. «ВАЗ 2107» автомашинда 10 килограмм взрывчатка гваз хаталу террорист хун мумкин тирдакай хабар агакъайла, зун маса 2-3 сотрудникни галаз адан геле къекъез-вай. Нестеровское хуьруьн рекъе а машин акуна, ам акъазарна. Рудихъ жегил итим галай. Чна адз машиндай экъечунин эмир гана, амма ам хиялди кваз жаваб тагуз ацукънавай, гъиле яракъ аваз акъазвачир. Месэладин хаталувилин гъавурда акъуна, зун юлдашарни галаз тадиз къулухъди хъхъай гъа и арада машин гужлуз хьиткъин хъана. Нетихада чакай сад къена, зун залан хирер алаз госпиталдиз аватна, къуд по-лицейский гъевчи хирер алаз къутармиш хъана. Дуьз са йисуз Москвадин госпитал-да кIвачел ахкъалдарна...

ИкI, саки са йисалай, 2014-йисан 14-октябрдиз, полициядин майор Абу-бакар Хасановичаз РФ-дин Президент В.В.Путинан Указдалди РФ-дин Игитви-лин тIвар гана.

Темирлан Абуталимов: – За жувни жегил несилдин векил яз гьисабзава, – суьгъбетзава 27 йисан яшдавай Игитди. ДГУ-дин юрфак куьтягънавай зун хушу-налди СВО-диз фена. Дяведа мотострел-ковый ротадин командир Евгений Груз-

деван заместителвиле къуллугъзавай. 2023-йисан 17-июндиз чи батальондин 6-рота душмандин гьалкъада гъатна-вайдакай малум хъайила, пакаман сят къудаз куьмекдиз экъечIна. Къати жен-гина командир Груздев игитвилелди телеф хъайила, командование ва адан «Омск» позывнойни, гъурметунин лишан яз, за жувал къачуна. Зи гъилик 100 кас квайтIа, душманрин къадар саки къе сефердин гзаф тир. ЯтIани, къати женгинин нетихада абурукай 40 кас къена, чи рота гьалкъадай ахкъуд-на ва къулай сергъят къуна. Зун хер алаз госпиталдиз аватна. Гуьбъуьнай, 2023-йисан августдиз, и женгинай заз

Игитвилин тIвар ганвайди малум хъана. Гъагъикъатда, им за жуван ваъ, чи вири ротадин аскеррин гъалибвилини награда яз гьисабзава...

Къейдин, Темирланаз гъагI «Женгинин жуьрэтлувилай» къве орден ава. Са орден адаз, штурмовой взводдин командир яз, женгина 19 укронацист тергунай ва грана-томётдай ВСУ-дин пуд уьлчме техника яна кукIварунай гана. Къвед лагъай ордендиз ам душмандин мягъкем сенгер (опорный пункт) къачунин женгинай лайихлу хъана. «Сенгер хуьзвай 20 аскер душманрин акси-на чи дестедин 14 кас гъужумдиз экъечIна. Бажарагълу тактика, рикле кичI тахун, руьгъдинни бедендин гужлувал ва къи-линди жуван гъахъвал гьиссунни Аллагъди хуьн себеб яз жеде, чи гадаяр вири сагъ амуькъна, гъа са вахтунда душманрикай 9 кас есирда къуналди ва амайбуь тергуналди сенгер къакъудна», – рикел хкизва Игитди.

Мярекатдин эхирда РФ-дин Игитри – Абубакар Костоевани Темирлан Абу-талимова жегилриз ихътин насигъатар гана: «Гъурметлу жегилар, гележегдин чIехи уьмуьрдиз куьн гиламаз гъазур хъана кланда. Гъавилай диде-бубайривайни муал-лимривай дуьз тербияни дурумлу чирвилер къачу. Руьгъни беден лигмарун патал физи-ческий зегъмет чIугу, спортдал алахъ, вахт бушдаказ акъудмир. Гиламаз рикIн къур са пеше хъяна, къуватар гъа рекъе серф ая. Ва-танперес халис итимар хъун патал гадайри армиядин жергеяра къуллугъун чарасуз я».

«Гъвечи Ватан – Россиядин къуват»

23-апрелдиз Москвада РФ-дин Президент Владимир Путинан инициативадалди тешкилнавай «Гъвечи Ватан – Россиядин къуват» форум киле фена. И серенжемди чкадин самоуправление вилик тухунин хиле кар кьетI ийидай месэлай веревирдай метлебу платформадин везифаяр тамамарзава. Форумда Дагъустандин делегациядик квай 60 касдини иштиракна, абурун арада Къиблепатан Дагъустандин районрин килерни авай.

Форумдин иштиракчий РФ-дин Президент В.В. Путиныхъ галаз гуьруьшмиш хъана. Серенжемдин программадик мастер-классар ва элквей столар киле тухун квай. Анрал экспертти ва практикри чкадин хъсан проектар уьмуьрдиз кечирмишунин рекъий чпин тежрибадикай суьгъбетна.

Гатфарин жив тлебиатдин бедбахтвиллиз элкъвена

Дашдемир ШЕРИФАЛИЕВ

Малум тирвал, апрелдин 15-17 - йикъара Дагъустандин дагъ-лух районра къалин живер къвана. Бязи чкайра гъатта метрдив агакьна ацукъай къалин, кьежей живеди 16 райондин 68 хуьруьхъ галаз машиндин алакъа атлана. Иллаки еке хасаратвилер токдин шалманризни симериз (ЛЭП) хъана: электричество, телефон, Интернет хкатна...

Къалин живерин иллаки еке хасаратвилер Къиблепатан Дагъустандин Агъул, Ахцегъ, Докъузпара, Рутул ва Къурагъ районарадал атуникди РФ-дин Къил Сергей Меликова месэла вичин гуьзчивилик кутуналди, Ахцегъиз куьмекар ракъурна. ИкI, Избербаш, Къизляр, Буйнакск, Къизилюрт шегъеррай ва Ботлих, Табасаран,

вилер хсуси къуватралди алузид тежедайди аннамишна, республикадин руководство хабардарна. Разивилелди кьейдин, РФ-дин Къил Сергей Меликова месэла вичин гуьзчивилик кутуналди, Ахцегъиз куьмекар ракъурна. ИкI, Избербаш, Къизляр, Буйнакск, Къизилюрт шегъеррай ва Ботлих, Табасаран,

яшайишдин манадин саки вири объектар чна электричестводал таъминар хъувунва, – лугъузва Ахцегъ райадминистрациядин килин ва райондин КЧС-дин председателдин заместитель Роберт Гьамзаева. – Ахцегърин, Хкемрин, Хуьруьгрин, Луткунрин, Къакарин, гъаI дагъ-лух Хинерин, Гутумрин, Фиярин, Сумугъулрин, Чеперин, Къутункъарин хуьрерин жематриз электричество хганва. Къвалахар гъаф ава, анжах са Хинерин дерада ханвай 51 шалман дегишарна, районда санлай – 150 дав агакьна токдин шалманарни цуд километрийралди ЛЭП-дин симер. Хъсанвал галачир писвал жедач лугъурвал, нетижада районда ЛЭП-дин къурулуш авайдалайни хъсан хъхъана. Еке хасаратвилер дагъдин рекъеризни ханвай, гъабурни туькIуьр хъийизва. Живед маргъалрин хаталувал аваз (а дерада машиндин рехъни са шумуд чкадилилай уьценва), гъелелиг «Маза-Ахты» цин трубопроводдин килин имарат къайдада хутунив эгечIиз жезвач. Жемат «Лекъе дере-Ахты» цин проводдин ва килди скважинайрин целди таъминарзава. Вахтуналди яд авачир бязи мягълейриз УЖКХ-дин «водовоз» машиндал яд тухузва. Яшайишдин Къвалерин къавар ханвай инсанриз райондин игътиятлувилин фондунай ва бюджетдин тушир чешмейрай куьмекзава. Гъилевай гъафтедин эхирдалди районда Интернетдин алакъадин месэлаи дуьзмиш хъийида, гадайри галатун тийижиз Къвалахзава.

Мумкинвилекай менфят къачуналди, заз райондин руководствондин патай РЭС-дин, рекъерин къуллугъ-

вер виликрайни къваз чаз чиди, амма гатфариз, апрелдин эхирда, ихътин хаталу жив чи рикIел аламач, им тлебиатдин бедбахтвал я, – лугъуз хъана агъсакълри.

Эхъ, гатфарин марф-жив берска я лугъуда, амма и жив гъакъикъатдани тлебиатдин бедбахтвиллиз элкъвена. Къилди къачуртIа, Ахцегъ райондин бязи чкайра жемат саки тамам гъафтедин мудатда электричестводикай магърум яз амуькьна. Интернетдин алакъа тамамвилелди гуьнгъуна гъат хъувун патал, якъин, са варз вахтIа: вичин вахтунда гъиле гъатайвал тухванвай къван вири кабелар чилерал ала. Цуькведавай емишрин пара тарар ханва (еке аязар тахъуникди, Аллагъдиз шукур хъуй, емишар къенач), бязи ксарин яшайишдин Къвалерин къавар аватна...

Ихътин гъалар акваз, 18-апрелдин пакамахъ «Ахцегъ район» МР-дин кьил Абдул-Керим Палчаева КЧС-дин (комиссия по чрезвычайным ситуациям) заседание эверуналди, анал районда ЧС-дин режим малумарунин ва гъалар гуьнгъуна хутунин серенжемар киле тухунин гъакъиндай Къарар къабулна. Тлебиатдин бедбахтвиллин хасарат-

Сергокъала, Хив районрай чпин техникани гъаз бригадаяр атана, райондин умумиламиш къуватрихъ галаз санал абур токдин шалманарни симер туькIуьр хъувунин

(виридалайни еке зиянар ЛЭП-риз ханвай) ва аварийно-ремонтрин Къвалахрив эгечIна.

– Эхъ, им чаз рикIелни алачир мелер хъана. 24-апрелдин делилрай, хсуси ва паталай атанвай куьмекрин къуватралди райондин

дин, ГО ЧС-дин коллективриз, гуьгъуьлувилелди мелериз экъечIай жематдиз ва, гъелбетда, республикадин Къил С. А. Меликоваз ва адан тапшуругъдалди куьмекдиз атай шегъеринин районрин ремонтникрин бригадайриз чухсагъул лугъузIанзава.

Акциядин сергытра аваз

Рашид МУРСАЛОВ

И мукъвара фашистрин концлагерра дустагъра авай ксар азад авунин Международнй юкъуз Махачкъалада тIвар-ван авай генерал-полковник М.Т. Танкаеван памятникдин патав РФ-дин ивидин Центрдin, «Россиядин аялрин фондуин» ДРО ООБФ-дин, «Россиядин яру хаш» ДРО-дин, «Дагъларин память» фондуин ва Махачкъаладин жегъилринин ветеранрин иштираквал аваз «Донордин код – Ватан хуьзвайбур» тIвар алай Вири Россиядин акция киле тухвана. И серенжемдин сергытра аваз Россиядин са жерге

ксар кьейд авурвал, и акциядин асул метлеб сагъарадай идарай-ра чарасуз дуьшуьшра инсандиз хъиягъдай ивидин запас хъун таъминаруниз, Россиядин агъалияр тир дагъустанвийр гуьгъуьлу донорвилел желбуниз, донорвилин гъерекатдин игитвилер рикIел хуьниз, мергъаметлувилин жигъетдай Дагъустандин халкъарин хъсан адетар давамаруниз куьмекун тир. Вичин рахунра Гъ. Абдулжелилова Дагъустандин халкъарин баркаллу хва, генерал-полковник М. Танкаева Освенцим тIвар алай концлагерь азад хъунин карда къугъвай рол-дикай лагъана.

гуьрметлу донорриз шабагъар гана. Абурун арада вичиз «Уьмуьрдай донордиз чухсагъул» медаль ганвай ООБФ-дин «Россиядин аялрин фондуин» Дагъустандин региондин отделенидин Председатель Абдулжелилов Гъсангъуьсейн Бабаевични ава.

Серенжемдин иштиракчийри фашистри дяведин йисара концлагерра терг авур тахсирсуз 11 миллион кас рикIел хкана. Инал рахай

Къейдин, Ватандин Чехи дяведин йисара Дагъустанда чеб СССР-дин Оборонадин Министрствондин ихти-ярда авай 70 далайни гъаф эвакуо-спиталар авай. Анра 200 агъзур къван чпел хирер ханвай ва начагъ тир аскерарни офицерар сагъар хъавуна. Абурукай 85% къван мад душмандихъ галаз женгерик эхкечIна. Дяведин йисара Дагъустанда саки 300 къван гъар жуьре тешкилатри чи аскерар сагъар-завай госпиталрал шефвал ийизвай.

О проведении хаджа мусульман в 2025 году

Доводим до сведения требован-ие Королевства Саудовская Аравия (далее -КСА) о том, что въезд на территорию КСА осуществляется только пограничным паспортом нового поколения сроком на 10 лет.

Для получения заграничного паспорта гражданин при личном обращении в подразделение по вопросам миграции территориального органа МВД России либо в МФЦ должен подать заявление о выдаче паспорта с предоставлением основного документа, удо-

стоверяющего личность, а также иных документов, необходимых для оформления заграничного паспорта. Также заявление о выдаче паспорта может быть подано через Интернет в форме электронного документа с использованием Единого портала. Преимущества подачи заявления на заграничный паспорт в электронном виде:

- экономия времени в очередях;
- после одобрения анкеты получателю будет назначена определенная дата и время обращения в отделение по вопросам миграции. Таких заявителей принимают без очереди, это позволяет избежать длительного ожидания;
- подробная пошаговая инструкция о том, как оформить заграничный паспорт нового поколения через госуслуги на компьютере, вместо написания заявления от руки, имеется на портале gosuslugi.ru.

Начальник МП МО МВД "Ахтынский" Э. ПАШАЕВА

СПОРТ

КъивенкIвечи чкаяр къуна

Махачкъала шегъерда Дагъустан Республикадин образовани-еди ва илимдин Министерстводи тешкилай къезил атлетикадай акъажунар киле фена. Абур космонавтикадин Йикъаз талукъарнавай. Акъажуна вири Дагъустандай тир спортсменри иштиракна. Абуруз гъаI Москвадай тир спортсменризни атул теклифнавай. Спортдин и серенжемда чи цийи спортком-плексдин командадини иштиракна. Чи спортсменри агъадихъ галай нетижаар къазанмишна:

1. Мирзалиева Ясмин – 1-чка (60 метрдиз зверун)

2. Гъажиметова Мария – 2-чка (60 метрдиз зверун)

3. Таргачева Лейла – 2-чка (500 метрдиз зверун)

4. Мирзалиева Салима – 3-чка (500 метрдиз зверун)

5. Гъажиева Саида – 3-чка (800 метрдиз зверун)

Лугъун хъи, Мирзалиева Ясмин бажарагълу ва вичихъ жележер авай спортсменка яз кьейдна. Чна чи спортсменрихъ ва абурун тренерар тир Абдурагъим ва Карина Палчаеврихъ жележердани киле фидай акъажуна цийи гъалибвилер ва агалкъунар хъун алхишзава.

ЯШАЙИШДИН КЪУЛЛУГЪ

ИГЪТИЯЖЛУБУРУЗ КЪУЛАЙ ЖЕДА

Гуьлсенем САИДОВА, райондин КЦСОН-дин 1-отделенидин заведиш

Райондин КЦСОН-дин агъалийриз квалей яшайишдин рекъай къуллугъдай отделенира «Социальный неотложка» тивар алай инновациядин технологиядин проект кардик ква. Гъавилияй райондин хуьрера яшайишдин къуллугъчийрин жергедай яшайишдин тади куьмекдин къуллугъ килиз акъудзавайбурун дестеяр тешкилзава.

Къейднавай проектдин мурад яшайишдин къуллугъчийрин дестеяри игътияж авай агъалийриз четин ва гзаф вахт истемиззавай къуллугъяр килиз акъудун я. Абурук приусадебный участокриз пер ягъун, квалера ва гъаятра михивилер авун, яшайишдин квалерин ремонт, кларасар чкадал гъун ва хун акатзава. Гуьлземишзавай менфят яз, сифте нубатда яшлу агъалийриз ва набутриз, квалера ийизвай яшайиш-

дин къуллугъчин ери аквадайвал хкаж жезва.

Фикирзавайвал, къейднавай технологиядай яшайишдин къуллугъяр къачузвайбурун къадар йиса 10-12 касдиз барабар жеда. И проект яратмишуникай чна агъалияр СМИ-йрин,

гъаклни яшайишдин къуллугъчийрин куьмекдалди хабардарзава. Цийи технологиядай и ва я маса къуллугъяр къачуз гуьгуьл авайбурувай Центрдай 8-928-563-35-06 – нумрадин мобильный телефондай хабар къаз жеда. Арза къабул авурдалай къулухъ яшайишдин къуллугъчийрин десте арзачидин патав квализ физва.

Къейд ийин, 2025-йисан 1-кварталдиз цийи технологиядай квалей агъалийриз яшайишдин рекъай къуллугъдай отделенири яшлу 3 агъалидиз гъар жуьре къуллугъяр авунва. Игътияж авайбуруз гъакл яшайишдинни психологиядин 12 къуллугъчин тамамарнава. Къилди къачуртла, СВО-дин иштиракчияр тир Б. Магъмудован, Ф. Кисриеван, Р. Ферзалиеван хизанра чкадал кларасар гъанва ва абур ханва, приусадебный участокриз пер янава. Чун игътияжлу агъалийриз тамамарзавай къуллугъдин дережа хкажун патал датлана чалишмиш жеда.

Экскурсия тешкилна

«Ахцегъ район» МО-да авай ГБУ РД КЦСОН-да чпихъ сергъятламишнавай мумкинвилер авай аялриз къетген фикир гуьзва. Абур гъам государстводин ва гъамни обществодинни хизандин патай къетген къайгъударвал авуниз тереф хуьниз игътияжлу я. Сагъсуз аялар патал тамамвилелди вилик фидай ва общественный уьмуьрда иштиракдай шартлар яратмишун илаки важиблу я. И мукъва и идарадин хизандихъ галаз кваллах тухунин рекъай пешекар Н.А. Алиевади чпи къаюмвалзавай къетген аял патал Ахцегърин край чирдай музейдиз экскурсия тешкилна.

СЛУЖБА ПО КОНТРАКТУ
НОВЫЕ УСЛОВИЯ

Выплаты
от 1,5 млн Р*

Зарплата
от 210 тыс Р

500 т.р. - РД, +500 - РД через Лезги резерва,
400 т.р. - РФ, от 300 до 400 т.р. - от муниципалитета

117 фед. номер | Пункт отбора по РД
8 (989) 484-69-95

полкунин гысабдай;
400 агъзур манат – федеральный бюджетдай;

100-400 агъзур манат – шегъердин ва я райондин патай.

Икърардин бинедаллаз дяведин махсус серенжемда иштиракзавай аскердиз вацра 210 агъзур манат мажиб гуьзва.

Пулдин куьмекдилай гъейри, яшайишдин рекъайни абуруз талукъ са жерге къезилвилер ава

Дагъустанда икърардин бинедаллаз Украинада кыле физвай дяведин махсус серенжемда иштиракзавайбуруз са сеферда гуьзай пулдин куьмек 500 агъзур манатдал къван артухарнава.

Гила армиядин жергеяра къуллугъун патал икърар кутгундайла, дагъустанвийриз 1,5 миллион манатдив агакьна пулдин такъатар гуда:

500 агъзур манат – Дагъустан Республикадин патай;

500 агъзур манат – резервдин

РЕСПУБЛИКА ДАГЕСТАН
АДМИНИСТРАЦИЯ МР «АХТЫНСКИЙ РАЙОН»

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

21 апреля 2025 г. с. Ахты № 105

О назначении публичных слушаний и общественных обсуждений по проекту внесения изменений в генеральный план и правила землепользования и застройки СП «сельсовет Ахтынский» муниципального района «Ахтынский район»

В связи с завершением ООО НПИ ПП «Меридиан» разработки проекта внесения изменений в генеральный план и правила землепользования и застройки СП «сельсовет Ахтынский» по договору № 01 от 03 марта 2025 года в соответствии со статьями 5.1, 31 Градостроительного кодекса Российской Федерации, пп.20 п.1, п.3 и п.4, ст. 14 Федерального закона от 06.10.2003 № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», руководствуясь Уставом Муниципального района «Ахтынский район», Положением «Об утверждении порядка организации и проведения общественных обсуждений, публичных слушаний по вопросам градостроительной деятельности в муниципальном районе «Ахтынский район», утвержденным Решением Соборания депутатов МР «Ахтынский район» от 28.12.2021г. №VII-СД-15-5:

ПОСТАНОВЛЯЮ:

1. Назначить публичные слушания по проекту внесения изменений в генеральный план и правила землепользования и застройки СП «сельсовет Ахтынский» муниципального района «Ахтынский район» (далее - проект) в течение одного месяца со дня официального опубликования настоящего постановления.

2. Создать комиссию по подготовке и проведению публичных слушаний по проекту, в составе согласно Приложению.

3. Организацию публичных слушаний по проекту возложить на комиссию по подготовке и проведению публичных слушаний и общественных обсуждений.

4. Установить:

4.1. Провести публичные слушания в отношении проекта внесения изменений в генеральный план и правила землепользования и застройки сельского поселения «сельсовет Ахтынский» на всей территории сельского поселения.

Место, дату и время проведения публичных слушаний по проекту определить: здание администрации сельского поселения «сельсовет Ахтынский», расположенное по адресу: 368730, Республика Дагестан, Ахтынский район, с. Ахты, ул. А. Идрисова, 15В 26 мая 2025 г. в 10:00 часов.

5. Комиссии по подготовке и проведению публичных слушаний по проектам:

5.1. Провести публичные слушания по проекту внесения изменений в генеральный план и правила землепользования и застройки.

5.2. Подготовить заключение о результатах проведения публичных слушаний и разместить на официальном сайте МР «Ахтынский район».

5.3. Организовать выставку

С приложением можно ознакомиться на официальном сайте МР «Ахтынский район» «Ахты ньюс»

– экспозицию демонстрационных материалов и самого проекта в здании администрации СП «сельсовет Ахтынский».

6. В целях доведения до населения информации о содержании проектов и для проведения публичных слушаний опубликовать материалы проекта и презентационные материалы к ним на официальном сайте администрации МР «Ахтынский район» и на сайтах сельских поселений.

7. Замечания и предложения по проекту могут быть представлены заинтересованными лицами в Комиссию по проведению публичных слушаний в письменной форме в здании администрации МР «Ахтынский район» до 23.05.2025г. в рабочее время с понедельника по пятницу с 08 до 17 часов, а также на электронную почту ahtymr@mail.ru .

8. Комиссии по подготовке и проведению проекта публичных слушаний по проекту организовать совместно с исполнителем работ рассмотрение поступивших предложений и замечаний, в случае необходимости внесения изменения в проект генерального плана и ПЗЗ своевременно опубликовать внесенные изменения и довести содержание изменений до заинтересованных лиц.

9. Опубликовать настоящее постановление на официальном сайте муниципального района «Ахтынский район» и в газете «Новый мир».

10. Настоящее постановление вступает в силу со дня его официального опубликования.

11. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя главы муниципального района «Ахтынский район» Ахмедову Ф.А.

Глава МР «Ахтынский район»
А.К.Н. ПАЛЧАЕВ

Мурад дидед члал чирун яз

И мукъвара Стлал Сулейманан тиварунихъ галай райондин Эминхуьруьн юкьван школада лезги члалай республикадин 6-олимпиада кыле фена. И серенжемдин тешкилатчыяр лезгийрин Федеральный культурадин милли автономии я, «Лезги газетдин» редакция, «Леки» мергъаметлувилин фонд ва Стлал Сулейманан тиварунихъ галай райондин администрация тир. Ада Ахцегъ, Дербент, Докъузпара, Къурагъ, Мегъарамдхуьруьн, Хив районрин ва Дербент шегъердин 57 школадай атанвай аялри иштиракна. Конкурсантар 10-классдин ученикрикай хъана.

Олимпиададин гуььрметлу мутъманрин арада ФЛНКА-дин президент Васиф Гъасанов, Дагъустандин жегъилрин крарин рекъай министрдин заместитель Фарман Меликов, Ахцегъ, Къурагъ ва Стлал Сулейманан тиварунихъ галай районрин образованиедин управленийрин регъберар тир Халидин Эльдаров, Эльмар Медетов ва Гъуьсейн Бабаев, «Лезги газетдин» кылин редактор Мегъамед Ибрагъимов ва адан заместитель Куругъли Ферзалиев, лезгийрин писателрин Союздин правленийдин председатель, филологиядин илимрин кандидат, РД-дин лайихлу юрист

Абил Межидов, ФЛНКА-дин Советдин член, «Леки» БП-дин векил Руслан Мегъдиханов ва масабур авай.

И серенжемдин приздин умуми фонд 350 агъзур манатдилай гзаф тир. Анал неинки са аялриз, гъакл абурун муаллимризни пулдин пишкешар гана. Олимпиадада тафаватлу хъайи вирибуруз Дагъустандин халкъдин шаир Пакизат Фатуллаевадин «Лезгийрин халкъдин махар» тивар алай ктабар пишкешна. Цинин олимпиададин къетгенвал ам тир хъи, адан вахтунда гъам аялрин ва гъамни дидед члалан муаллимрин арада кылдин конкурс тешкилна.

Илимдинни марифатдин нулар чукурдай чирагъ

Азиз МИРЗАБЕГОВ, филологиядин илимрин кандидат

Магъарам-эфендидай сифте яз Алкъвадар Гъасан-эфенди вичин “Асари-Дагъустан” ктабда малумат ганай. Авторди кхъизва: “Къвед лагъай Сурхай-хандин девирда чӀехи алимрин жергедик прозадин эсерар ва араб чӀалал гуьзел шириар кхъенвай къумухви Мегъамед-эфенди Зарир ва ахцегъви Магъарам-эфенди акатзава. Магъарам-эфенди физикадай ва философиядай тарсар гуьзайди тир...”.

Алкъвадар Гъасан-эфенди-дильай гуьгъуьниз Ахцегъ Магъарам-эфендидай кхъейди къумукърин алим Назир ад-Дургели (1891-1935) я. Ада алатай асирдин 20-йисарин эхирра ва 30-йисарин эвелра арадал гъайи “Дагъустандин алимрин биографияр рикӀ шадардай легъзеяр” ктабда Магъарам-эфендидиз талукъ малуматарни ганва (Килиг.: Назир ад-Дургели. “Услада умов в биографиях дагестанских ученых”. — М., 2012. С.124-125).

Винидихъ тӀварар къунвай авторрилай гуьгъуьниз Ахцегъ Магъарам-эфендидай геъгенш малуматар гайиди филологиядин илимрин кандидат Гъалиб Садыкъи я. ГъаӀни литературоведар тир Гъажи Гашарова ва Мавлуд Ярагъмедовани шаирдикай са къада малуматар ганва ва адан бязи шириар чапдай акъуднава.

Ахцегъ Магъарам-эфенди хайи ва кьейи йисарин ва гъаӀни ам дидедиз хъайи чкадин гъакъиндай алимрин арада гуьжетунар кхиле физва. М. Ярагъмедова ам хайи вахт 1720-йис яз, Гъ.Гашарова 1731-йис яз къалурнава. Ам дидедиз хъайи чкани Н.Дургелиди ва Гъ.Садыкъиди Къутункъарин хуьр яз, М.Ярагъмедова Ахцегърин хуьр яз къалурнава.

Чи фикирдалди, Ахцегъ Магъарам-эфенди дидедиз хъайи вахт 1731-йис, хайи чкани Къутункъарин хуьр хуьн гъакъикъатдиз мукъва я. Акъадай гъаларай, сифтегъан чирвилер Магъарам хайи хуьре къачуна ва адалай къулухъ кӀелунар Ахцегърин медресада давамарна. А чӀавуз а медресада тарс гуьзай муаллимикай Агъадин хва Ахцегъ Агъмедкъулидин тӀвар Дагъустандин сергъятрилай кьерехрани машгъур тир. Гъавилий жегъилди адавай тӀебини илимар хъсандиз чирна ва гуьгъуьнлайни вичин девирдин чӀехи алимрин гъилик кӀелунар давамарна.

Магъарам-эфендиди а девирдин Шиназ Исмаил-эфенди, Шиназ Саид-эфенди, Малила Исмаил-эфенди, Хачмас Саид-эфен-

ди, Аракан Саид-эфенди хътин чӀехи алимрихъ галаз дуствилин алакъаар хуьзвай. И кар арифдарди абуруз ва абуруни адаз кхъей чарарайни ачуьхдиз акъазва. Магъарам-эфендидин бажарагъдикай Куьредин хан II Сурхаяз хабар хъайила, ада алимдиз Магъмутахуьре (исятда и хуьруьн харапӀаар Мегъарамдхуьруьн районда ама) медреса ахъаюн ва ана тарсар гун теклифзава. Алимди и теклиф къабулзава ва ам хизанни галаз гъаниз куьч жезва.

Мусурман халкъарин алатай девиррин медресайрикай рахадайла, бязи алимар ана анжах диндин илимар чирайди хъиз къалуриз алахъзава. Амма гъакъикъатда акӀ тушир. А медресайра диндин илимрихъ ва рагъэкъечӀдай патан халкъарин чӀаларихъ галаз санал тӀебини илимарни чирзавай. И кар чаз Ахцегъ Магъарам-эфендидин медресадин мисалда мад сеферда ашкара жезва.

Гъам Ахцегъа ва гъамни Магъмутахуьре Магъарам-эфендидин гъилик вишералди сухтайри кӀелна. Абурун жергеда Ярагъ Мегъамед-эфенди, Ахцегъ Мирзе Али, Рухун Али хътин ксарни авай. Ярагъ Мегъамед-эфенди гуьгъуьнай вичин муаллимдин руш Айишатал эвленмишни хъанай. (Айишат Алкъвадар Гъасан-эфендидин диде Гъафизатан диде я).

Магъмутахуьре вичин сухтайрихъ галаз физикадай тежрибазар тухудай вахтунда алим цӀайлапанди яна рекъизва. Нагъахъ лагъанвайди туш: чӀехи шаиррини, чӀехи тарари хъиз, цӀайлапанар чпел желбда.

И вахт гъам Гъ.Гашарова, гъамни М.Ярагъмедова 1807-йис тирди кьейдзава.

Магъарам-эфендидин чи девирдив агакънавай шириар диндиз ва муьгъуьббатдиз талукъбур я. Диндиз талукъ ширира юкъван асирра рагъэкъечӀдай пата адет хъанвай къайдаар вилив хуьзва. Абуьр гъафни-гъаф Аллагъдизни пайгъамбардиз талукъбур я. Ахътин ширирикай сада шаирди кхъизва:

манат харжияр истемишда.

Дидевилин капитал «Демография» тӀвар алай милли проектдин сергъятра аваз государстводи россияйрин хизанрин тереф хуьнин серенжем я. 2027-йисалай чпе са аял дидедиз хъанвай ва я къвед лагъай аял хвавиле къабулнавай, гъаӀни гуьгъуьнни гъар са аял къабулнавай хизанриз эгер идалай вилик абуьрухъ маткапиталдин ихтияр авачиртӀа ва я документар тукӀуьрнавачиртӀа, дидевилин капиталдай пулар къачуз жеда. 2020-йисан 1-январдильай дидевилин капитал сифте аял дидедиз хъайила гуьзва. 2024-йисуз индексациядильай къулухъ сифте аял патал дидевилин капиталдин умуми къадарди 630 агъзур манат, къвед лагъай аял

Гадарна эл-алем вири, муьгъман хъанва Мевладиз зун,
Къурбанд ийиз гъазур я чан ихътин гуьрчег савдадиз зун.

Фана дуьнья хъанва икрагъ,
динни иман къунва панагъ,
Межнун хъана, хъфизвач мад баябандиз, сагърадиз зун.

Шаирдин муьгъуьббатдин лирикадин шириарни чӀехи уstad-вилелди кхъенвайбур я. А шиирра гъам рагъэкъечӀдай патан классический литературадин, гъамни лезги фольклордин ва ашукърин шииррин таъсир акъазва. Агъадихъ мисал гъизвай цӀарарини и кар субутзава:

Я Реббиди, агъ, гъикъван иер халкъ авунва На сунаяр,
Виридалай гуьзел-гуьрчег халкънава На зи кӀани яр.
Жуван рикӀин ивидалди, авадариз вилин накъвар,
Муьгъуьббатдин сир ачуьхиз, кхъида за адаз чарар,
Я стхаяр, а сагъибиди-гъсандивай къакъатна зун.

Маса са шиирда шаирди кхъизва:

Вацраз ухшар я чин, буйдиз я шумал,
Къекъуьнриз къвед я ам, акунриз марал,
Адан гуьгъуьнаваз физвази хъил,
Шузарар я саки рикӀиз хуш шараб.

Александр Полежаевкай кхъей са макъалада В.Г.Белинскийди кьейднай: “Гъина уьмуьр аватӀа, гъана поэзияни ава ва поэзиядин мана-метлебни гъана ава. Анжах мана-метлеб гъар са шаирдин — гъам акъалтӀай еке зигъиндин, гъамни бажарагълу шаирдин гъакъикъи критерий хуьн герек я...”.

Чавай и гафар устад шаир Ахцегъ Магъарам-эфендидин шииратдикайни лугъуз жеда. Адан шиирарни уьмуьрдин яцӀай акъатнавай халисан руьгъдин жавагъиар я.

Чи классикрикай гъафбурун хъиз, адан эсерарни чара-чара ксарин хуси архивра ва гъаӀни маса гъукуматрин гъилин кхъинрин фондара хуьзва. Эгер чна вахтунда абурун иесивал тавуртӀа, абуьр чпин медениятдин ире тирди субутиз алахъдай, абуьр иесивализ кӀан жедай чара халкъар майдандал акъатда. Гъавилий, и кардикай вахтунда фикирун лазим я.

патал -833 агъзур манат тешкилзавай.

Федеральный Собраниедиз ракъурнавай Чарчин нетижайрай РФ-дин Президент Владимир Путин 2030-йисан эхирдалди дидевилин капиталдин программа яръги авун тапшурмишна. Госудмадин Председатель Вячеслав Володина кьейд авурвал, маткапиталдин программа гележегдин дидейрин ва жегъил диде-бубайрин тереф яшайишдин рекъий хуьдай виридалайни менфятлу серенжемрикай сад хъанва. Программа яратмишнавай вахтунда 14 миллиондильай гъаф сертификатар ганва. Гъа са вахтунда 2025-йисан февралдильай дидевилин капиталдин къадар индексироват ийида, —алава хъуьуна ада.

Аскердин дидедив Жуьрэтлувилин орден вахкана

И мукъвара женгинин ве-зифаар тамамарзавай вахтунда игитвилелди телеф хъайи СВО-дин иштиракчи Межидов Субгъан Межидовичан дидедив Жуьрэтлувилин орден вахкана. И мураддалди Ахцегъ райондин кьил Абдул-Керим Палчаева, Ахцегъ, Докъузпара ва Рутул районрин саднавай военный комиссариатдин военный комиссар Аким Ибрагъимова, райондин кьилин заместитель Роберт Гъамзаева ва «Память гор» Фондунин векил Радик Вагъабова телеф хъанвай аскердин диде Межидова Айбике Къасумовнадал кьил чӀугуна.

«Чун а кардин гъавурда ава хъи, са наградайрини ва башсагълугъвилин гафари куь хва арадал хкидач, амма чаз квез а кар чир хъана кланзава хъи, ихътин лайихлу хва хайи ва чӀехи авур дидедин вилик чун вахкуз тежедай

буржуна ава. Ада вичин уьмуьр къурбанд авуналди, Ватандин намус ва аслу туширвал хвена! Чна Субгъан Межидовичан игитвал эбеди ийида ва райондин куьчейрикай сад адан тӀварунихъ яда. Чун гъамиша квехъ гала ва чна куь гъам-хажалат пайзава», — лагъана телеф хъанвай аскердин дидедиз Абдул-Керим Нажмудиновича.

Иллаки чӀехи яшда авайла гъар са диде патал жуван аялдин кьиникъ эхун четин имтигъан я. Вилерал акъалтзавай накъвар са гужуналди хуьналди, Айбике Межидовади райондин руководстводин векилриз гуьзай дикъетдай ва чӀугвазвай къайгъударвилиай чухсагъул лагъана. Ада хъин уьмуьрдин ва зегъметдин рекъикай суьгъбетна ва женгинин гьерекатар жезмай къван фад гъалибвилелди давамарна чилел ислягъвал арадал хтун вичин мурад тирди лагъана.

Агъалийрин фикирдиз!

Ильяс АБДУЛГЪАЛИМОВ, Ахцегъ райондин ветеринариядин управлениедин начальник

Алай вахтунда уьлкведа, эпизоотиядин жигъетдай саламатвал таъминарун патал виринра хуьруьн майишатдин гъайванар кьилдиндаказ ва я дестейралди маркаламишун (биркаламишун), гъаӀ гъахъ-гъисабдиз къачун истемишзава. Гъайванар санай

масаниз куьчардайла «Аркабаш» тӀвар алай чкадал ва Бабаюрт хуьрйай экъечӀдай къекъуьндал, Мегъарамдхуьруьн райондин ЦӀийи Мамрач хуьруьн мукъув, чпин кӀвалахда полициядин, ветеринариядин, Россельхознадзордин къуллугъчийрини иштиракзавай ахтармишунин постар тешкилда.

Эгер ахтармишунин нетижада биркаяр ягъ тавунвай гъайванар малум хъайитӀа, абурун иесийриз неинки жермеярда, гъаӀ гъайванар санай масаниз куьчарун акъвазарна.

Алава вири месэлайрай «Ахцегъ район» МР-дин Администрациядин хуьруьн майишатдин отделдин ва я райондин ветеринариядин куллуьгъдин пешекаривай хабар къаз жеда.

Халкъдин хазинадай

Инсанар авай чкада маниярни жеда.
Имидин кӀвале неъ, халудин кӀвале кус.
Кар тукӀвейла, базарда акъвазмир.
Кард ацукъай чкадал цӀакул аламукъда.
Кал кьейидалай къулухъ некӀедиз атанва.

Кациз калар нез кӀан хъана.
Къуншидилай паб гъайидан рикӀ динж жедач
Къуншидин кицӀ къуншидал элуькдач. Каша атӀанва.
Кьиникъикай катиз жедач, адав анжах агакъариз жеда.
Къуьзуь ятӀани, фикирар жегъилдинбур я.
Къуьзуь яцра хвал чӀурдач.

2020-йисуз КъаӀарин хуьруьн юкъван школадин 9-класс куьтгъайвилин гъакъиндай **ШАГЪНАЗАРОВА Заира Захаровна**диз ганвай 00518001941300-нумрадин аттестат квахънава. **АДАӀ АМАӀ АЛАМАЧ**

ЦӀийи дуьнья (Новый мир)

Учредитель:
Администрация муниципального района "Ахтынский район"
Главный редактор
Д.Ш.ШЕРИФАЛИЕВ

Газета перерегистрирована Управлением федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по РД 22 января 2019 г. Регистрационный номер ПИ № ТУ 05-00401.

Позиция редакции может не совпадать с точкой зрения авторов, которые несут ответственность за достоверность и объективность предоставленных для публикации материалов. Рукописи не рецензируются и не возвращаются. При перепечатке ссылка на «Новый мир» обязательна.

Адрес редакции и издателя:
368730, РД, Ахтынский район, с. Ахты, ул.Герейханова, д.33.

Телефон главного редактора
8(988)-654-59-49

Электронная почта газеты:
newworld1928@mail.ru

ИНДЕКС 63312
Газета «Новый мир» отпечатана в ООО «Типография-М» по адресу: г.Дербент, ул.С.Курбанова, 25. Электронная версия газеты на сайте www.akhty.ru

По вопросам качества печати обращаться в типографию ООО «Типография-М»

Время подписания в печать по графику 14.00. Подписано в печать 14:00

Газета выходит 52 раза в год.

Тираж 1550 экз.

Заказ № _____